GAZET'A TRANSILVANIEI.

„Gazet'a" ese de 2 ori; Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe $^1/_4$ 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu $2^1/_2$ galbini mon. sunatória.

Anulu XL.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cruceri v. a. Tacs'a timbrala à 30 cr. val. austr. de fia-care publicare.

Nr. 73. BRASIOVU, 30|18 Septembre **1877.**

Resbelulu.

Brasiovu, in 29 Septembre.

Unu telegramu oficialu din Gorni-Studen constata, ca 10,000 turci au reusitu se strabata lineele cavaleriei russesci si se se unésca cu óstea lui Osman-pasi'a la Plevn'a. Va se dica, russii érasi au manevratu atatu de bine, incatu nu au fostu in stare se concentre la timpu atat'a armata pe calea catra Sofi'a, cata erá de lipsa spre a respinge corpulu lui Chefket-pasi'a, oprindulu asia de a se uni cu Osman-pasi'a. Nu potemu intielege, cumu au potutu strabate cei 10,000 turci atatu de usioru la Plevn'a. Din acést'a impregiurare vedemu inse, ca incungiurarea lui Osman-pasi'a nu a fostu completa si ca dupa ce i-a succesu acestuia a primi ajutoriu si póte si provisiuni si munitiune de ajunsu s'a schimbatu incatuva situatiunea la Plevn'a in nefavorulu ostiriloru impresuratóre. La tóta intemplarea casulu acest'a va ingreuná operatiunile contra Plevnei, mai cu séma, déca nu voru aduce russii catu mai iute cele doue divisiuni ale gardei imperiale, destinate a intari ostirile dela Plevn'a, la façia locului spre a impresurá cu totulu pe Osman-pasi'a.

Scirile telegrafice cele mai noue constata de alta parte ca tunurile bubuie in continuu in giurulu Plevnei si cumu ni se scrie de pe campulu de resbelu inca de multu se facu la Grivitz'a preparative serióse din partea armatei romane pentru luarea redutei celei de a dou'a, care se afla inca in manile turciloru. Incercarile eroice ale romaniloru voru remané inse fora resultatu satisfacatoriu, déca Osman-pasi'a va primi in continuu ajutórie noue in ómeni si munitiune. Situatiunea assediatoriloru devine façia cu asta impregiurare din ce in ce mai grea, in locu se se usiureze. Este greu inse pentru noi aci a judecá si numai superficialu adeverat'a stare a lucrului pe campulu de resbelu. Se speramu, ca cu totu ajutoriulu ce l'a primitu Osman-pasi'a le va succede armateloru intrunite a sparge catu mai curundu line'a intarita dela Plevn'a. Cei 10,000 turci voru poté póte intardiá puçinu, dér' nu voru poté impedecá definitiv'a luare a Plevnei, ar' trebui inse cá russii se nu lase a mai fi surprinsi de asemeni casuri, cá celu cu Chefket-pasi'a.

Trebuie se mai însemnamu, ca turciloru le-au trebuitu mai multe dile spre a transportá proviantu si munitiune de ajunsu la Plevn'a. Credemu dér', ca russiloru le-au succesu celu puçinu in parte a impedecá acestu transportu. In casulu acest'a cei 10,000 turci fora proviantu si munitiune destula ar' fi mai multu o belea decatu unu ajutoriu pentru Osman-pasi'a. In curundu speramu a primi sciri mai detaliate, cari ne voru poté esplicá situatiunea creata prin ajutoriale tramise lui Osman-pasi'a.

O scire favorabila sosesce de astadata dela Vien'a. Se anuntia adeca, ca dupa relatiunile tuturoru foiloru vienese armat'a lui Mehemet-Ali s'a vediutu silita a se retrage la 24 l. c. in positiunile sale de mai inainte la riulu Lomu, din causa, ca russii au adunatu ostire multa la Iantr'a si din causa, ca timpulu nefavorabilu ingreunéza peste mesura proviantarea trupeloru. „Victori'a" inchipuita a lui Mehemet s'a prefacutu dér' intr'o retragere generala a turciloru. Prin acést'a se usiuréza multu situatiunea armateloru chrestine pe campulu de resbelu si mai cu séma operatiunile contra Plevnei. Erá de prevediutu ca turcii nu voru poté dobandi cu ofensiv'a loru nici unu resultatu.

Despre bataliile dela Jantra si mai cu séma despre aceea dela Zercovn'a din 21 l. c. aducu detaliuri interessante buletinele de mai josu.

Trecundu la partea politica a resbelului trebuie se constatamu, ca amiciti'a dintre prussi si maghiari s'a stinsu cu totulu, decandu unele organe ale regimelui din Berlinu au criticatu fora cea mai mica crutiare nebunescile demonstratiuni arangiate in cetatile unguresci. Dupa cumu se va vedé din revist'a de mai la vale, „Nordd. Allg. Zeitung" si „National-Zeitung" atribuiescu acestoru demonstratiuni noue inaugurate la Casiovi'a chiaru unu caracteru antidinasticu.

Foile maghiare se apera, se intielege, si resbelulu jurnalisticu intre Budapest'a si Berlinu a ajunsu la culme. Intru aceea se asigura, ca intielegerea intre principele de Bismark si contele Andrássy nu a fostu nici odata mai buna si mai amicabila cá acuma. Suntemu curiosi ce respunsu va fi datu acest'a prin ministrii presiedinti la interpellantii din Budapest'a si Vien'a, judecandu inse dupa respunsulu recentu a lui Tisza datu deputatiunei comitatului Somogy care ia predatu o resolutiune turcofila, interpellantii nu voru audi nimicu imbucuratoriu.

De pe campulu de resbelu.

(Correspondintie speciale ale „Gaz. Transilvaniei".)

Bivuacu inaintea Plevnei, 8/20 Sept. a. c.

. . . De optu dile n'am potutu a ve mai scrie din causa, ca suntemu prea ocupati cu adversarii nostri, de cari ne desparte numai o distantia de 200 pasi. Ve poteti dér' inchipui ce odihna potemu se avemu: in totu momentulu di si nópte suntemu chiamati sub arme, ca-ci incaierarea este aprópe continua. Cate unu turcu scóte capulu din siantiu, ai nostrii 'lu ochiescu si tragu cu pusc'a; totu asia si turcii candu zarescu unulu din ai nostrii.

Alaltaeri Marti la 6 Sept. amu atacatu alu 2-lea fortu turcescu cu 3 batalióne, din cari batalionulu alu 15-lea de dorobanti ajunsese deja in siantiulu redutei. A trebuitu inse se se retraga din causa, ca trupele nóstre de sustienere nu i-a potutu urmá la timpu. Lupt'a a duratu 3 óre, dupa care noi ne amu pastratu positiunile avute inainte de atacu. Perderile nóstre sunt preste 400 morti si raniti. Credu ca nici turciloru nu le-a mersu mai bine. — Mane Vineri credu, ca va se atacamu din nou si am tóta speranti'a, ca va se devenimu stapani pe alu 2-lea fortu turcescu. Dupa acést'a situatiunea nóstra va se devina mai agreabila, ca-ci cumu este acuma e desperata. Toti mortii dela 30 Aug. si 6 Sept. stau neingropati intre ambele forturi, (alu nostru si celu turcescu), pe cari nu-i potemu ingropá din causa, ca turcii tragu in noi pe data ce esimu in campu liberu. Amu incercatu a dou'a di dupa lupta a aduná pe raniti sub protectiunea semnului internationalu (stégu albu cu crucea rosie si semilun'a pe elu), dér' fora succesu, ca-ci turcii au trasu indata asupra sanitariloru, ranindu pe duoi. Astfeliu au remasu ranitii pe campu, unde 'si-au datu sufletulu fora a poté fi scapati.

Cadavrele au inceputu a se discompune, prin urmare latiescu infectiune nesuportabila peste totu campulu. Dumnedieu e bunu si ne va ajutá cá mane se ne imbunatatimn sórtea! — De asta nópte a inceputu a plouá si a se latî unu frigu, care ne face se ne gandimu ca érn'a este aprópe. Desi me aflu in cortu dér' credeti-mi ca d'abia tienu condeiulu in mana se scriu. Numai samovarulu, care functiunéza ne mai incaldiesce. —

Luptele pentru fortulu Grivitz'a in 11 si 12 Sept.

Grivitz'a, 13 Sept. *)

Dupa dispositiunile cuartierului generalu, diu'a de 11 Sept. (30 Aug.) erá destinata pentru ataculu fortului Grivitz'a. Trupele pentru acést'a actiune avea se le dé divisiunea III-a si a IV-a romana. Obiectulu atacului erá fortulu Grivitz'a din façi'a positiuniloru divisiunei IV, care, precumu ve e cunoscutu din scrisórea mea ultima, forméza impreuna cu fortulu Bucov'a si Opanes, intre cari se afla o tabera intarita si mai multe baterii, o linea de aperare de sine statatóre, care domina cele doue drumuri din vale, ce ducu spre Plevn'a si spre tiermulu riului Vidu. Fortulu Grivitz'a este si pentru aceea de mare insemnatate, pentru-ca zace pe unu punctu, care predomnesce tóte celelalte intarituri si mai cu séma flanculu dreptu estremu si a dou'a tabera intarita turcésca stabilita in vale imediatu dinaintea Plevnei. Dela positiunile nóstre estreme, in cari ne aflamu inainte de actiune, departarea de mediulocu erá 1200, ér' macsimulu 1800 metre. Terenulu dinainte erá oblu, spre fortu cu puçinu suisiu, cevasi accidentatu (coupé). La steng'a estrema terenulu se cobóra intr'o albia afunda. Dincolo de acést'a sta dealulu, pe care in 31 Iuliu corpulu alu IX-lea russescu a avutu perderile enorme cunoscute. La drépt'a se estinde o inaltime intr'unu cercu mare in giurulu fortificatiuniloru susu atinse, care se termina in valea de din josu de Vrbiti'a. Valea acést'a incepe la 3 chilometre de catra partea ostica a fortului si se reversa la Opanes in valea Vidului. Artileri'a nóstra erá asiediata incependu dela viile din susu de satulu Grivitz'a, treptatu spre fortu si numerá cu totulu 8 baterii, dintre cari 36 tunuri erau in actiune, ér' 12 in reserva. Pe inaltimea dela Vrbiti'a steteau 2 baterii ale divisiunei III-a, care bombardau de acolo positiunile inimice. Starea locului nu concede a desfasiurá mai multa artileria, ceea ce si in luptele din 31 Iuliu a fostu nefavorabilu operatiuniloru russesci. Timpulu frumosu de pana acuma se prefacù din 10 Sept. in timpu de tómna. In diminéti'a din 11 erá frigu si negura. Natur'a a imbracatu doliu la dram'a, ce erá se se desfasiure in cateva óre. Pe la 7 óre diminétia incepù se ploua, acést'a facù inca situatiunea si mai neplacuta si impedeca in parte poterea actiunei artileriei nóstre cu tóte ca erau deja destulu de bine cunoscute distantiele si directiunile tirului.

Dispositiunile luate pentru assaltu au fostu aceste: A 4-a divisiune da spre formarea colónei de atacu 4 batalióne de infanteria sub conducerea unui comandantu denumitu specialu pentru acést'a. Colón'a ast'a se ralieza la órele 5 diminéti'a la spatele positiuniloru aripei drepte. Divisiunea III-a da érasi 4 batalióne, cari se alatura totu in valea aceea la trupele divisiunei IV-a si cari sunt a se pune in miscare astfeliu, in catu fiecare batalionu se ajunga la loculu destinatiunei in cate unu intervalu de $1^1/_2$ óra asia cá la 12 óre se fia tóte 4 batalióne acolo. Colón'a a 2-a se va dirige cá si cea d'antaiu totu de unu comandantu specialu.

Formarea colónei de atacu e urmatórea: Batalionulu 1 se desfasiura in linii de tirailori, intre cari mergu detasiamente mici cu scari, fasîne, gabióne si saci. Soldatii acestui pelotonu mergu cu pusc'a en bandelier si ei trebuie se se retiena absolutu de a dá focu. Alu 2-lea batalionu inaintéza spre atacu in patru colóne de compania si intr'o linea. Batalíónele 3 si 4 mergu dupa detasiamentele numite in colóne de atacu sub ordinulu comandantelui loru. Colón'a formata din aceste doue batalióne trebuie se urmeze imediatu dupa cea d'antaiu colóna si are se esecute cu ori-ce pretiu ataculu, in casu candu prim'a trupa formata in colóne de compania nu ar' reusi. Soldatiloru li s'au spusu, ca perderile voru fi mici, déca nu voru stá pe locu si déca nu voru trage focuri catu timpu voru inaintá. Line'a de tirailori trebuie se inainteze fora a trage focuri asupra fortului. Se impusce numai atunci, déca va ajunge la drumulu de lenga siantiu. Acolo apoi se ochiésca p'acei, cari stau la parapetu. Trup'a lucratoriloru se se silésca a ajunge catu mai curundu la siantiu. Ei au se prepare totu spre a mediuloci trecerea siantiului, pentru care scopu afara de fasine, gabióne s. a. este a se intrebuintiá ori-ce materialu le-ar' stá acolo la dispositiune. Colónele destinate pentru assaltu trecu siantiulu si se suie pe parapetu. — Intr'unu timpu va inaintá o colóna de atacu compusa din 3 batalióne russesci de catra Grivitz'a contra redutei.

Spre a asigurá flanculu dreptu alu trupeloru atacatóre si spre a bate eventualu reservele inamice, cari ar' voi se dé ajutoriu trupeloru ce voru aperá redut'a, trebuie cá divisiunea III-a se mai asiedie o colóna din 3 batalióne sub unu comandantu specialu. Directiunea marsiului si tempulu plecarei i se va face cunoscutu mai tardiu. Cele 3 batalióne ale divisiunei IV, cari se afla acuma in retransiamente, voru remané s'in line'a de tirailori in positiunile loru. Artileri'a divisiunei IV va avea se sustiena foculu catu se póte de indelungatu si oficieri calari tramisi inainte voru avea se observe efectulu lui. Artileri'a divisiunei III-a póte se bombardeze fortulu pana in momentulu atacului si dupa atacu are se'si indrepte foculu asupra partiei din dosulu redutei. A 3-a divisiune va lasá in positiunile ce le ocupa acuma numai unu singuru batalionu in tirailori. Restulu infanteriei divisiunei IV va ocupá viile dela steng'a artileriei, unde va

*) Dela unu altu correspondinte, germanu. Red.

ridicá unu siantiu. Ultimulu batalionu alu divisiunei III apera flanculu dreptu alu artileriei sale. — Divisiunea de reserva cu artileri'a respectiva (2 baterii) se masséza pe unu punctu anumitu intre a 3-a si a 4-a divisiune. Brigad'a de cavaleria va avé se faca in cursulu dilei recunósceri aspre la tiermurele Vidului pana la Opanes. — Batalióne1e, cari stau la Ribn'a, Calisovatu si Cret'a trebuie se sté gat'a a aperá positiunea Ribn'a-Calisovatu in casulu unui atacu inimicu. Soldatiloru li s'au intredisu in specialu de a se ocupá cu ranitii, de óre-ce pentru acesti'a e destinatu corpulu sanitariu, care va avé se mérga dupa trupa. Soldatii au se capete antaiu ratiunea de hrana si afara de acést'a au se iá cu sine pentru 2 dile pane si brauza. Tornistrele se voru lasá inderetu. Dupace va fi luata redut'a, comandantii voru lasá numai atatea trupe in interiorulu ei, cate sunt de lipsa pentru ocuparea lineei focului. Restulu se va massá in flancuri. Restulu artileriei divisiunei IV are se se asiedie de ambele parti ale redutei si se lase numai un'a séu doue baterii in positiunile din faç'a fortului.

Conformu dispositiuniloru date tóte trupele au ocupatu la or'a anumita positiunile ce li s'au fostu desemnatu. Colón'a de atacu a comandat'o colonelulu B o r a n e s c u, comandantulu brigadei 2-a din divisiunea IV. Reservele erau sub ordinulu comandantului brigadei I, colonelu C a n t i l i. Pentru conducerea batalionului de lucratori se insinuá majorulu C a n d i a n u P o p e s c u de buna voia. Elu este membru alu camerei si cá oficieru de reserva e atasiatu statului majoru alu divisiunei IV. Colonelulu A n g h e l e s c u a inspectatu inainte de amédiu mai de multe ori tóte trupele destinate pentru actiune spre a se convinge in persóna despre esecutarea ordiniloru date. Cu tóte, ca timpulu erá fórte nefavorabilu, moralulu trupeloru a fostu escelentu si indreptatiea la asteptarile cele mai frumóse. La 10 óre a. m. foculu bateriéloru a incetatu in parte. La arip'a stenga estrema incepù catra amédiu unu focu viiu de infanteria, sustienutu de bateriile russe. Erau trupe din corpulu alu IX-lea, cari intrasera in actiune. Pe la $2^1/_2$ óre plói'a, care incetase puçinu, incepù din nou. Terenulu dinainte nu se vedea bine, pentru ca erá acoperitu de fumulu tunuriloru, ce se aflau in actiune. Fortulu Grivitz'a nu a respunsu la foculu nostru de artileria. La 2 óre 30 minute col. Anghelescu da ordinu bateriéloru de a deschide unu focu violentu contra obiectului inimicu. Erá $^1/_2$ óra inainte de ór'a destinata pentru atacu. In fine a sunatu ór'a cea insemnata. Punctu 3 óre se puse in miscare colón'a de atacu cu batalionulu alu 2-lea de venatori in frunte condusa de majorulu Candianu Popescu. Colonelulu Anghelescu cu statulu seu majoru s'a postatu pe platoulu din susu de Grivitz'a. Locot.-colonelu V o i n e s c u, siefulu statului majoru alu divisiunei IV inaintá cu colón'a principala, ér' bravulu capitanu G r o z'a din statulu majoru, carele deja in ultim'a lupta a doveditu cá si locot.-col. Voinescu o bravura estraordinara, merse cu batalionulu de venatori, spre a conduce trupele, indata ce voru ajunge in plói'a de glóntie, astfeliu, cá perderile se fia catu se póte mai mici! Dupa 20 minute zarira turcii apropierea colónei de atacu. O plóia de srepnele si de glóntie de pusca salutá pe cei din frunte. La $3^1/_2$ óre lupt'a erá incinsa pe tóta line'a. Artileri'a nóstra a incetatu cu foculu, cá nu cumva se nemerésca cu propriele proiectile in trupele, cari ajunsesera deja la reduta. Divisiunea III a statu in passivitate pana in momentulu candu ajunsera trupele divisiunei IV inaintea fortului. $1^1/_2$ óra inainte de atacu s'a fostu auditu unu focu viiu la arip'a drépta estrema, inse s'a constatatu mai tardiu, ca turcii au esecutatu din acést'a parte unu atacu ofensivu, din care causa aci nu a fostu cu potintia a mai inaintá. Cele 3 batalióne russesci destinate pentru atacu nu intielegu de ce la $3^1/_2$ óre inca nu s'au fostu pusu in miscare. Abia la $3^1/_2$ sosi unu galopenu alu generalului Krüdner la colonelulu Anghelescu si 'lu intrebá déca acuma póte inaintá colón'a. Inse pana se se puna in miscare aceste batalióne russe, pana se ajunga inaintea obiectului de atacu, erá deja 5 óre si batalióncle romane erau in parte decimate. Necontenitu soseau raniti din prim'a linea, cei mai multi conservara sangele rece si'si luara chiaru si armele cu sine. Locot.-colonelu Voinescu 'si perde calulu si supraveghiéza operatiunile pedestru. Calulu capitanului Groz'a fù deja lovitu de doue glóntie. Un'a din bateriele nóstre a fostu silita a pune la o parte 4 tunuri din causa ca le au fostu plesnitu anelele asia numite Brodwell. Impuscaturile de infanteria erau atatu de dese la 5 óre, incatu nu se mai poteau distinge intervalurile dintre puscaturi. Printiulu Battenberg veni la 5 óre dela flanculu stengu russescu si ne impartasí, ca russii n'au reusitu si ca au avutu perderi enorme. Turcii aparau obiectulu cu nespusa tenacitate, dér' bravele trupe romane inaintara totu mai multu si cu tóte perderile enorme ele nu erau sguduite. La 5 óre 20 m. au fostu inse silite a esecutá o retragere partiala Incepuse deja a se inoptá, dér' lupt'a continuá cu tóte aceste. La $5^1/_2$ óre visitá principele C a r o l u cu statulu seu majoru carrele de ambulantia, cari ajunsera inderetulu lineei focului si merse apoi dupa o convorbire cu comandantele divisiunei la Poradim in cuartierulu generalu. Colonelulu Anghelescu tramite la flanculu dreptu spre aperarea trupeloru nóstre o sectiune noua de artileria, care bombardéza Grivitz'a si Bucov'a si face ca artileri'a turcésca se'si rarésca totu mai multu foculu. Acést'a incuragiéza trupele nóstre inca odata, ele se intorcu si ataca positiunile din nou. C'unu „hurra", care strabatù poternicu nóptea cea rece si plóiósa, se rapedira remasitiele bataliónelor pentru a 3-a óra asupra fortului. Inca odata siuera srepnelele peste capetele trupei, care erá deja tare ostenita, dér' neclintite inaintéza colónele peste cadavrele cameradiloru cadiuti si la 6 óre 15 minute sér'a turcii au fostu respinsi din fortulu Grivitz'a, care fù indata dupa acést'a ocupatu de trupele regimentului 5-lea de linia si alu 14-lea de dorobanti. O parte din bataliónele russesci inca se impartasiesce la onórea dilei si ocupa cu batalionulu 2-lea de venatori (romani) redut'a la flanculu stengu, precandu trupele susnumite strabatu sub foculu omoritoriu alu fortului Bucov'a, care e numai 400 metre departe, in drépt'a redutei. Bravii venatori luara unu stindartu. Trupele celelalte luara patru tunuri (Krupp), pe cari le lasara turcii in fortu. Aceste tunuri au fostu platite scumpu, dér' póte nu au fostu nici odata mai binemeritatu castigate cá acuma. Tener'a armata a doveditu o seriositate si o bravura, la care niciodata nu m'asiu fi asteptatu dela soldati, cari in cea mai mare parte au statu inca inainte cu cateva septemani inderetulu plugului. Colonelulu Anghelescu trebuie se se simtia fórte onoratu de a poté comandá asemenea trupe brave, candu oficieri si soldati 'si faceau datori'a cu-o sacrificare si c'unu devotamentu nespusu, si se luptau chiaru si dupace erau raniti, cá majorulu P o p e s c u dela artileria, atasiatu statului majoru a divisiunei IV, care a fostu greu contusiunatu si totusi a remasu calare pe calu. Siefulu artileriei colonelulu H e r h t u a statu tóta diu'a in foculu bateriéloru, dér' a scapatu cá si majorulu Candianu de asta data de glontiu. A t i t u d i n e a t r u p e i 'm i - a i n s u f l a t u o s t i m a n e m a r g i n i t a. Romanii au doveditu de astadata, ca valórea loru se póte mesurá cu aceea a oricarei armate, pentru-ca unu focu cá acel'a, cu care au intempinatu turcii din fortulu Grivitz'a pe assaltatori, face se clatine si se se retraga de multe ori chiaru si trupe betrane dedate la bataie.

Colonelulu Anghelescu dispune cá divisiunea de reserva se se inainteze peste nópte. Colonelulu F ê t u cu o parte din regimentulu 14-lea de dorobanti si 2 companii din regimentulu 5-lea de linia cu capitanulu P r u n c u, remanu peste nóptea cea rece si plóiósa in positiunile luate. Inca in cursulu noptii m'am dusu la ambulantie, unde am aflatu multi din cunoscutii mei sangerati si schilaviti. Nenumerate carre cu raniti soseau in fiecare momentu si inca cea mai mare parte a ranitiloru nu erá adusa de pe campulu sangerosu, deórece turcii puscau in continuu asupra impiegatiloru sanitari si impedecau ori-ce ajutoriu amu fi voitu se damu ranitiloru. Nimenea nu a dormitu peste nópte. De altmintrea nu amu avutu nici coperisiu nici cortu si furamu nevoiti a ne acoperi cu mantalele si a petrece puçinele óre pana la diua in campulu liberu. Dér' nici asiá nu amu potutu se odihnimu multu, ca-ci la 3 óre diminétia atacara turcii positiunea din nou si dupa o lupta sangerósa de 2 óre trupele nóstre fura silite a parasi fortulu. Cele 3 batalióne russesci le-am aflatu la 5 óre diminétia in o debandada (disordine) completa, retragunduse spre Grivitz'a, fora de a mai fi participatu la lupta. Atunci in momentulu decisivu a intratu in actiune regimentulu alu 13-lea de dorobanti si dupa o lupta de $^1/_2$ óra turcii au fostu érasi respinsi si capitanulu Pruncu a plantatu stégulu regimentului alu 3-lea pe parapetulu fortului.

Nu potu se nu atingu unu casu de a caruia adeveru m'am convinsu in persóna. Cei mai multi dintre g r a v u r a n i t i, cari cadiura in apropierea fortului, au fostu m a s s a c r a t i d i n p a r t e a t u r c i l o r u c u t o p ó r e l e. U n u m a j o r u a f o s t u t a i a t u i n b u c a t i. Io am aflatu atatu topórele catu si cadavrele massacrate la faç'a locului. — Perderile po partea nóstra sunt: 10 oficieri si 300 soldati morti, ér' 30 oficieri si 1400 soldati raniti. Cele 3 batalióne russesci au avutu o perdere totala de 480 ómeni morti si raniti. Turcii cu tóte ca au fostu in positiuni fortificate, suferira multe perderi, ca-ci canalulu redutei, interiorulu acestei'a si glassiulu erá semenate cu cadavre. Turcii transportara ranitii loru in fortulu Bucov'a, situatu in departare de 400 metre. *)

*) Continuarea constatatóre din alte doue corespondentie dela 14 si 15 Sept. o vomu aduce in numerulu viitoriu. Red.

Revist'a diuaristica. — Relativu la demonstratiunile turcofile din Ungari'a scrie fói'a guvernamentala prussésca „N a t i o n a l - Z e i t u n g" din 20 Sept. a. c. intre altele:

„Furtun'a care a urmatu dupa affacerea toastului din Casiovi'a a fostu numai o picatura de purgatoriu, din care Ungari'a in totudéun'a loiala si dinastica a datu se guste regelui seu. Intemplarile de eri din Budapest'a, cu faimosulu telegramu, care chiamá pe Kossuth dictatoriulu dela Debreczin acasa, de buna séma pentru cá se 'lu aiba aci la luarea freneloru guvernului, arunca o lumina aspra asupr'a relatiuniloru nóstre. Se nu ne amagimu, aceste sunt primele inceputuri ale unei miscari maghiare noua, care se vede incuragiata prin neisband'a de pana acuma a armeloru russe, asi' ridicá capulu cu cutezantia, spre ai pune monarchului pistolulu la peptu, pentru cá se se lase odata de ide'a, de a mai voi se urmeze unei politice, care in resultatele sale ar' poté se paraliseze egemoni'a maghiara peste nemti si slavi. Acést'a este inca cea mai blanda interpretatiune a simptomeloru, cari dela eruperea resbelului russo-turcu incóce se inmultiescu si marescu in Ungari'a din óra in óra. Sunt inse cercuri, caror'a astadi nu le mai impune loialitatea cu care se spoiescu asigurarile de credintia ale unoru deputatiuni ale consilieloru cetatiene ungare, si cari (cercuri) judeca intemplarile de adi din Ungari'a cu obiectivitatea cea mai mare. In ochii acestor'a apparintiele causate in Ungari'a de resbelulu russo-turcescu nu sunt nici-decumu numai resultatulu unei miscari natiunale, ingrigiate de viitoriulu elementului maghiaru; din contra ei nu 'si mai facu nici o illusiune despre aceea, ca tóte intemplarile din Ungari'a au imbracatu de mai multe septemani unu caracteru espresu antidinasticu. Tóta ur'a, care se manifestá poternicu de unu anu incóce in Ungari'a, este a se reduce la simtiulu de resbunare maghiaru pentru Világos séu, mai bine disu la neimpacabilitatea pentru aceea, pentru ca inainte cu 28 ani Russi'a a ajutatu, cá Ungari'a se fia supusa érasi domniei legitime a casei habsburgice Ori cumu ar' judecá cineva parerea acést'a, un'a este siguru, ca demonstratiunile de eri din Budapest'a — cu rechiamarea lui Kossuth si persiflarea archiducelui Albrecht innfrunte — nu sunt de asia cá se o póta combate."

Oficiós'a „N o r d d e u t s c h e A l l g e m e i n e Z e i t u n g" din Berlinu dice totu despre demonstratiunile turcesci din Ungari'a:

„Fanatismulu celu mare turcomanu care agita de presentu tóta Ungari'a si cere multe jerfe, face o impressiune tragicomica asupr'a privitoriului nepreocupatu. Tragica, déca vedemu, in ce retacire neferícita póte cadé o rassa intrégа, care nu puçinu se mandresce cu missiunea ei inchipuita culturala-istorica in partea translaitana a imperatiei habsburgice; comica, de óre-ce arangiatorii demonstratiuniloru de bucuria asupr'a „victorieloru" turcesci traiescu a buna séma in credinti'a, ca prin acést'a voru poté impune acelor'a, cari nu se recorescu la umbr'a rece a modului de cugetare turcescu séu maghiaru. Illuminatiunile inscenate in Pest'a si in alte cetati mari si mici ale Ungariei are se multiumésca efectulu loru numai contrastului celui mare faç'a cu intunecimea, care s'a incuibatu in capatienile filistriloru de acolo." Totu aceeasi fóia face urmatórea observare aspra: „Intrebamu, ca óre nu vedu chiaru ei maghiarii, ca tóta lumea nu póte deduce din strigatele loru „Ciocu-Iasia" si „Eljen" alt'a, decatu ca le este frica, cá nu cumva sórtea poporatiuniloru slave care locuescu in giurulu Ungariei se devina o sórte mai démna de omu si fora invingeri turcesci!"

Despre luptele dela 11 si 12 Septembre in giurulu fortului Grivitz'a scrie unu corespondentu a lui „P o l i t i s c h e C o r r e s p o n d e n z" facundu asemenare i n t r e c o n d u c e r e a r u s s a s i r o m a n a urmatóriele:

„Si de astadata s'a observatu in modu surprindietoriu, ca miscarile diferite ale trupeloru russesci nu s'au esecutatu in deplina concordantia cu planulu si ca reservele loru au fostu fórte reu intrebuintiate. Atitudinea trupeloru romane a fostu diucontra conformu tuturoru relatiuniloru ca'u se póte de laudabila. B u n'a i n t r e b u i n t i a r e a a r m e l o r u d i f e r i t e, d e s f a s i u r a r e a i n o r d i n e s i l i n i s t e a m a s s e l o r u d e i n f a n t e r i a s i i n t r a r e a i n a c t i u n e a t i m p u'a r e s e r v e l o r u r o m a n e dovedescu, ca armat'a romana a trecutu printr'o scóla buna si ca este formata dupa principiele tacticei moderne. Ce se atinge de b r a v u r a, apoi martori oculari impartiali se esprima despre aceea f ó r t e f a v o r a b i l u; mai cu séma s'au distinsu dorobantii."

Sciri telegrafice. — (A g e n t i'a „H a v a s".)

C e t i n j e, 25 Sept. La 20 Sept. muntenegrinii au luatu Nosdrane, principalulu fortu dela Dug'a, precumu si alte fortuletie. Tóta Dug'a o stapanescu deja. 154 prisonieri, 1 tunu si munitiuni au cadiutu in manile loru. Ei pazescu debusieurile dela Gatzko si dela Sotcha contra lui Hafiz-pasi'a. Unu detasiamentu cu artileria ataca astadi Goransko.

C o n s t a n t i n o p o l u, 24 Sept. Chefket-pasi'a a telegrafatu astadi, ca 20 batalióne de in-

fanteria, unu regimentu de cavaleria si 2 baterii de artileria, care insoçiau transportulu cu provisiuni si cu munitiuni, au intratu eri in Plevn'a, dupa ce au batutu si au imprastiatu pe russii din drumulu loru.

Constantinopolu, 24 Sept. Unu telegramu alu guvernorului din Plevn'a confirma, ca Osman-pasi'a continua a respinge atacurile russiloru. Assediatorii continua a bombardá orasiulu. — Artileri'a russésca dela Sipc'a respunde in intervaluri rari la tunurile turcesci.

Constantinopolu, 25 Sept. Timpulu celu reu intardie continuarea operatiuniloru. Din partea despre Biel'a cele doue armate 'si conserva positiunile. Chefket-pasi'a reusindu se tramita aju tóre la Plevn'a, va formá acuma o tabera intarita la Orkhanie.

Belgradu, 25 Sept. Tóte trupele regulate turcesci cari erau la Vidinu au plecatu spre campulu de resbelu.

Parisu, 25 Sept. Diuariele publica o scrisóre a contelui Serrurier, presiedintele societátii pentru ajutoriulu ranitiloru, in care face appellu la caritate in favorulu ranitiloru in resbelulu din Orientu.

Orkhanie, 24 Sept. Tóte trupele care sunt tabarite aici voru inaintá spre Plevn'a. Aceste trupe coprindu unu mare numeru de circassieni, cateva bataliónе regulate de albanesi si o multime de trupe neregulate. Unu altu transportu compusu dintr'o cuantitate imensa de provisiuni si munitiuni a plecatu luni spre Plevn'a si este escortatu de o divisiune.

Gorni-Studen, 26 Sept. (Oficialu) Vreo 10,000 ómeni infanteria turcésca cu artileria, venindu dela Sofi'a au reusitu a strabate la Plevn'a printre sirurile cavaleriei nóstre. Din partea despre Rusciucu si despre Balcani liniste.

— Cetimu in „Romani'a libera“: Din Olteniti'a primimu scirea, ca turcii din Turtucai'a au facutu eri nóptе recunósceri pe tiermulu loru cu torti. In timpu de vreo cinci minute, au trasu asupr'a posturiloru russe de pe tiermulu romanu. Russii le-au respunsu, si dupa acést'a in scurtu timpu, totulu a intratu in tacere si intunerecu de nópte. — Eri circulá sgomotulu, ca cavaleri'a romana, cu ocasiunea unei recunósceri ce a facutu spre Sofi'a a datu peste unu corpu de cavaleria cercheza pe care l'a batutu. Dorimu cá scirea se se confirme. — Ni se comunica din Calafatu, ca in Vidinu s'a vediutu o miscare neobicinuita. Se crede ca ar' fi sositu intariri pentru acea cetate, séu se facu preparative pentru a se dá ajutoriu celoru dela Plevn'a. — La Grivitz'a se facu lucrari contra redutei celei mari care e vecina. Assaltulu se crede ca va urmá in curendu. — Eri au plecatu la campulu de lupta calarasii din districtulu Ilfovu, spre a se uní cu armat'a, care incungiura Plevn'a. Impreuna cu ei a plecatu si o bateria de artileria.—Unu comitetu englesu a cerutu dela guvernu permissiunea, se infiintieze in Bucuresci unu spitalu de 160 paturi pentru raniti. Nu mai avemu nevoe de a adauga, ca guvernulu a primitu acésta cerere cu recunoscintia.

Buletine dela theatrulu resbelului.

In sér'a bataliei dela 30 Augustu, M. S. Domnitoriulu merse de visitá locurile de pansamentu, unde personalulu medicalu, aci cá si in foculu celu mai viu alu inamicului, 'si facea datori'a cu unu zelu si o abnegatiune demna de tóta laud'a.

M. S. consolà pe raniti cu vorbe mangaitóre, si 'i laudà pentru viteji'a cu care combatusera pe inamicu.

Ranitii nostri, dupa ce li se aplicà pansamentele necessari si li se dedera ingrigirile cuvenite la ambulantiele divisionare, se transporta afara din lini'a trupeloru si inapoi la spitalele timporalu stabilite la Mecic'a si Muselim-Selo, de unde apoi se evacuéza, indata ce sunt in stare de a fi transportati, prin Turnu-Magurele, la spitalele permanente stabilite in tiéra.

I. S. Domnitoriulu, dupa acést'a, impreuna cu marele duce Nicolae si cu suitele loru, petrecura tóta nóptea pe campulu de bataia, unde bivuacase, spre a fi mai aprópe de trupe, in casu candu inamiculu ar' fi incercatu noptea unu atacu séu o reintórcere ofensiva, care inse nu se esecutà.

A dou'a di, Mercuri 31 Augustu, M. S. Domnitoriulu inspectà positiunile pe care inaintasera trupele in urm'a bataliei din ajunu. Unu detasiamentu de venatori, condusu de majorulu militianu Alexandru Candiano-Popescu, unulu din oficiarii cari condusese trupele nóstre la assaltulu redutei, veni spre a presentá M. S. domnitoriului, in presenti'a A. S. I. marelui duce Nicolae, drapelulu luatu dela inamicu. Soldatulu de venatori Grigore Ioanu, care cucerise acestu trofeu, 'lu asvêrli sub piciórele ambiloru comandanti. Marele duce, felicitandu pe bravulu osténu romanu, 'i atarnà de peptu Crucea santului George, éra Domnitoriulu 'lu decorà cu „Stéu'a Romaniei.“ Trupele russe, cari erau presente, aclamara cu urale entusiaste pe vitézulu venatoru.

Joui, 1 Septembre, Inaltimea S'a merse de inspectà trupele romane cari, in diu'a de 30, fusesera in focu. Ele salutara cu urari entusiaste pe Domnulu si siefulu loru supremu, care in ajunu 'i condusese la victoria, Mari'a S'a trecù, aducu miscatu, pe dinaintea frontului bataliónеloru cari formasera colónele de atacu, si din ale caroru ronduri lipseau multi viteji, remasi pe campulu de onóre. Domnitoriulu se intretienù in modu afabilu cu oficiarii si soldatii, intrebandu-i detaliuri despre lupt'a dela 30. Moralulu acestoru trupe erá escelentu, cu tóte perderile ce incercasera; si bravii soldati spunea Domnitoriului, ca acumu cunoscu pe inamicu si nu se temu de densulu, ca, déca ar' esi din retransiamentele si intaririle lui, ei sunt siguri ca nu le voru poté resiste.

Mari'a S'a multiumi trupeloru pentru bravur'a ce siefii si soldatii desfasiurasera in batali'a dela 30. M. S. Imperatulu Russiei tramise unu adjutantu alu Seu spre a felicitá din partе-i trupele romane pentru frumós'a loru atitudine si a le transmite augustele Sale multiumiri. Domnitoriulu dete ordinu cá ostirile se se intarésca in positiunile ce castigasera.

Vineri, 2 Septembre, M. S. Domnitoriulu, impreuna cu A. S. I. marele duce Nicolae, merse de inspectà tóte positiunile ocupate, in urm'a bataliei, de vestu. In aceea di, pe la órele 5 dupa amédiu, inamiculu facù o esire din fortificatiunile sale asupr'a aripei nóstre si incercà, cu fortie respectabile, unu atacu spre a luá inapoi redut'a cucerita de trupele nóstre. Turcii esecutara atacului cu mare vigóre, sustienuti de foculu artileriei loru, care trageau cu srapneluri asupr'a nóstra; inse dupa o óra si mai bine de lupta crancena, atacului loru fù respinsu, romanii remasera stapani pe reduta, si o multime de cadavre inamice acoperi teramulu inaintea redutei. Trupele romane, in acésta lupta, din care esira victorióse, incercara o perdere de 80 ómeni morti si raniti. M. S. Domnitoriulu incunosciintià acestu resultatu A. S. I. marelui duce Nicolae, care 'I transmise pe data felicitarile Sale.

A dou'a di, 3 Septembre, Prea Inaltiatulu Nostru Domnu merse la marele cuartieru imperialu si oferi M. S. Imperatorului Marea Cruce a ordinului „Stéu'a Romaniei,“ cá o amintire a luptei ce ambele armate sustienusera impreuna si in care 'si versasera fratiesce sangele in contra inamicului comunu.

Imperatoriulu bine-voi a primi din manile Domnitoriului insemnele ordinului romanu, si conferi Mariei Sale Crucea a gâtu a ordinului militariu imperialu alu St. George, cá unu semnu de augusta si inalta distinctiune pentru comandantulu supremu alu armatei romane. Maiestatea S'a ordonà asemenea a se distribui la tóte companiile, bateriile si escadrónele armatei romane, cari luasera parte la batali'a dela 30 Augustu, totu atatea cruci de St. George cate hotarise a se distribui si trupeloru imperiale, peste totu mai bine de 150 cruci distribuite trupeloru nóstre.

M. S. Domnitoriulu luà dejunulu impreuna cu Maiestatea S'a, si apoi se intórse la cuartierulu seu generalu.

Sér'a, Imperatoriulu tramise unu adjutantu alu seu la cuartierulu generalu alu armatei romane, spre a duce din partе-i dlui generalu Cernatu, comandantulu armatei de operatiune romane, crucea ordinului St. George, clas'a IV.

Domineca, 4 Septembre, M. S. Domnitoriulu, impreuna cu A. S. I. marele duce Nicolae, comandantulu siefu alu armateloru imperiale, insoçiti de suitele loru, mersera de inspectara armat'a romana. Trupele care se aflau in imediata apropiare a inamicului erau in retransiamentele séu bivuacurile loru; cele ce se aflau ceva mai departate erau sub arme, in ordine de bataia. Ele primisera cu vine urari pe augustii comandanti; tienut'a loru martiala si voiósa facea admiratiunea generala. Marele duce, care urà in romanesce buna diu'a trupeloru, si Domnitoriulu trecura pe dinaintea frontului; M. S. Domnitoriulu le anunçià inalt'a distinctiune ce le acordase M. S. Imperatoriulu, conferindu mai multe cruci ale St. George de fiacare corpu, si facundu-le cunoscutu ca si Inaltimea S'a a decoratu pe cei mai meritosi. Apoi M S. Domnulu si A. S. I. marele duce se dirigiara spre reserve, unde se aflá si cuartierulu generalu alu armatei romane. Aci augustii comandanti luara dejunulu, impreuna cu suitele loru si cu statulumajoru generalu alu armatei romane, in sunetulu musiceloru cari esecutau arii nationale, sub bubuitulu tunuriloru inamice. A. S. I marele duce Nicolae ridicà cu acésta ocasiune unu toastu, in care dise, ca se simte fericitu a se aflá in midiuloculu armatei romane, spre a potea inchiná in sanetatea ei, a unei june armate care prin bravur'a si disciplin'a ei a arĕtatu calitatile unei armate imbetranita in lupte.

A. S. Imperiala inchinà in sanetatea armatei romane si a Domnului ei. I. S. Domnitoriulu respunse marelui duce ca a fostu prevenitu de A. S. Imperiala, ca primulu toastu care urmédia a se ridicá este in sanetatea M. S. Augustului Imperatoriu care, conferindu M. S. Domnitoriului crucea St. George, a distinsu intrég'a armata romana, care este mandra de a combate alaturi cu gloriós'a armata russa, si ca armat'a romana se va sili in tot-déun'a a se aretá demna de distinctiunile ce Maiestatea S'a 'i a acordatu. Mari'a S'a beù in sanetatea comandantului siefu alu armateloru aliate, pe cari le va conduce de siguru la victoria, inscriindu neperitóre pagini in istori'a militaria.

Calduróse urari din partea asistentiloru respunsera la cuvintele ambiloru siefi, atatu de iubiti de soldatii loru.

Dupa dejunu, A. S. I. marele duce, printr'o cordiala imbraçisiare, 'si luà concediu dela I. S. Domnitoriulu, si se intórse la cuartirulu Imperialu, éra Mari'a S'a, dupa ce conferi catu-va timpu cu d. presiedinte alu consiliului de ministri, care sosise in cuartirulu generalu alu armatei romane si luase parte la acestu dejunu, se reinturnà apoi la Domnescului cuartiru generalu alu armatei de Occidentu.

Luni, 5 Septembre, M. S. Domnitoriulu a ordonatu a se expediá la Bucuresci tunurile luate dela inamicu, si cari se aflau aduse la Domnescului cuartiru generalu dela Poradim.

Publicamu urmatóriele telegrame adressate din cuartirulu generalu alu marelui Duce, comandantcapu alu armateloru russe, catra principele Gortschakoff:

Gorni-Studen, 10/22 Septembre. Éta amenuntele ultimei lupte dela Sipc'a: La 5/17 Septembre, in timpulu noptiei, inamiculu se apropià pe ascunsu de flanculu nostru dreptu si de stanc'a St. Nicolae. Apropiarea s'a fostu observatu de sentinelele nóstre inaintate. Locotenentulu colonelu Sandetsky, comandantulu regimentului de Volhynie, ordonà a se tiene gat'a si a asteptá. Comandantulu primei companii de tiraliori, capitanulu Ostopoff, lasà pe turci a se apropiá la 50 de pasi si 'i primi cu o salva, care 'i puse pe fuga. Érá 5 óre de diminétia, inamiculu facù inca doue atacuri, déra fù respinsu, si catre 9 óre se retrase. In centru, atacurile turciloru au fostu cele mai slabe, ele fura in numeru de 8 si incetara spre diminétia. Lupt'a cea mai inversiunata a fostu pe stanc'a santului Nicolae; inceputa la 3 óre diminéti'a, si s'a sfarsitu la amédiu. Turcii au escaladatu stanc'a in linii dese si aruncandu grenade de mana. Doue companii din transieurile nóstre inaintate 'i-au respinsu si ei au inceputu a aridicá transieuri din partele cu jutoriulu gabióneloru si snópiloru de nuele ce adusesera cu densii. Cu tóta impuscatur'a viua si foculu artileriei nóstre, inamiculu se mantienù, si catra 6 óre de diminétia, elu desfasiurà pe stanca pavilionulu albu cu semi-lun'a rosia, in urm'a carei'a trupele nóstre incetara foculu. Primele nóstre contra-atacuri fura respinse, dóra catra amédiu turcii fura asverliti de pe stanca si mai de totu nimiciti de catra doue companii din regimentulu Jitomir si o compania din regimentulu de Volhynie. Tóta cóst'a stancei erá acoperita de cadavre turcesci. Numerulu acestoru cadavre nu e mai puçinu de 3000. Colón'a de atacu a fostu condusa de colonelulu Tiajelnicoff, si acest'a fiindu ranitu, de catra locotenentulu-colonelu principele Helkoff, din regimentulu de Volhynie. Artileri'a nóstra a lucratu in perfectiune, mai alesu bateri'a a 4-a din a 14-a brigada a colonelului Hofmann si antai'a bateria a adjutantului Imperatului, principele Meshtchevsky, care a fostu ucisu. Locotenentulu Sidorine, care a luatu

comand'a in urm'a mortiei acestui'a, a imprastiatu mai multe colóne de atacu turcesci tragundu cu mitralia si fù elu insusi ranitu de doue glóntie. Saperii din alu doilea batalionu, sub comand'a locotenentului-colonelu Rezvii, s'au distinsu asemenea. Perderea nóstra a fostu mai mare decatu cea aretata mai inainte. Ea a fostu de 31 oficiari si 1000 ómeni afara din lupta. In numerulu ranitiloru se afla colonelulu de stat-majoru Renuefeldt. Generalulu Radetzky a dirigeatu in persóna frumós'a aperare din 5 Septembre.

Gorni-Studen, 11/23 Septembre. La 9 Septembre, ataculu turciloru asupr'a Tzercownei a fostu cu deseversire respinsu si nu s'a mai reinoitu la 10. Turcii s'au retrasu. Perderea nóstra a fostu de 20 oficiari si 400 soldati. A turciloru n'a potutu fi mai mica de 1000 ómeni. Corpulu nostru de cavaleria stationatu pe calea dela Plevn'a la Sofi'a a esecutatu doue recunósceri, pentru a constatá numerulu ajutóreloru turcesci ce vinu dela Sofi'a. In 18 Septembre, adjutantulu Imperatului, comitele Stackelberg, indreptandu-se spre Rakhoch, imprastiá inaintea acestui satu trei escadróne de cavaleria turcésca si recunoscundu in urm'a loru infanteria, se retrase. La 9 Septembre, colonelulu Toutolmine infrangundu cavaleri'a inamica, recunoscù in Telich'a 10 batalióne cu artileria in transieuri si doue regimente de cavaleria. Oprindu ataculu infanteriei turcesci prin foculu artileriei sale, colonelulu Toutolmine 'si asiediá detasiamentulu seu in observatiune pe o positiune alésa mai dinainte.

Gorni-Studen, 11/23 Septembre. Éta amenuntele bataliei dela Tzercown'a: La 9 Sept., 11 óre de diminéti'a, 20,000 turci cu 40 tunuri au atacatu positiunea ocupata de 12 batalióne ale nóstre. Ei au atacatu mai antaiu flanculu dreptu alu generalului Gorschkow. Maiorulu Dombrowsky din regimentulu de Koursk 'i lasá se se apropia la 30 de pasi si intempinandu-i cu baionet'a, 'i puse pe góna lasandu 200 morti pe terenu. Ataculu fù in urma reinoitu contra flancului nostru stengu si fù respinsu de regimentulu de Viatk'a. Ultimulu atacu a fostu indreptatu catra centrulu nostru, déra a fostu asemenea respinsu cu o perdere enorma pentru turci. Regimentulu de Rilsk s'a distinsu cu deosebire lasandu pe turci se se apropia pana la 400 pasi si puindu-i pe góna printr'unu focu de batalionu bine indreptatu. La 8 óre sér'a, inamiculu se retrase. La 10 Septembre, turcii tramisera unu parlamentariu cerundu se 'si ié mortii. S'a ingropatu 800 din ei sub ochii nostri. Perderea totala a turciloru a fostu de 2000. A nóstra a fostu de 6 oficiari si 60 soldati ucisi; 20 oficiari si 300 soldati raniti. Generalulu Tatischeff a comandatu detasiamentulu nostru. „Monitoriulu."

Clusiu, in 23 Septembre 1877.

Onorate domnule Redactoru! Nu potu se me retienu a ve aduce la cunoscintia o festivitate, la care au participatu toti tenerii romani si toti amicii acelor'a din Clusiu si acést'a au fostu „sér'a de cunoscintia" (Introitus) a teneriloru romani studiosi la universitatea de aici, care avù locu in 20 l. c. in sal'a cea mare a ospetariei „Lumea nóua." Aci au fostu adunata flórea natiunei, tenerimea romana in frunte cu bravulu barbatu romanu Dr. Aureliu Isacu, presiedintele soc. de lectura „Iuli'a". Aci ne-a onoratu prin presenti'a s'a si illustrulu domnu Dr. Gregoriu Silasi, care a bene-ventatu tenerimea in cele mai frumóse espressiuni esite din anim'a nobila a unui adeveratu parinte alu tenerimei si apostolu alu culturei si literaturei nóstre. Petrecerea care a fostu fórte animata intre musica natiunala si vorbiri a duratu pana catra mediulu noptii. Ordinea, seriositatea dimpreuna cu amorulu au carecterisatu pe deplinu acést'a petrecere a tenerimei romane.

Totusi unii nebuni, cari au spionatu din curiositate pe la usile si ferestrele ospetariei, au voitu ai dá o colóre politica sustienendu, ca intre altele s'ar' fi cantatu si imnulu russescu. Dér' ce se mai dici la tóte aceste? Ómeniloru acestor'a nu le pasa de unu blamagiu mai multu séu mai puçinu. Ce blamare si pe unu pretore ungurescu din giuru, care cu ocasiunea adunarii unui despartiamentu alu Associatiunei s'a provediutu cu panduri spre a poté sustiené linistea si bun'a ordine acolo, unde spre a lui rusine nu au fostu presenti la adunare mai multi de 10 membrii!

Marti sér'a in 18 a. l. c. totu orasiulu au fostu illuminatu — se dice, ca pentru invingerile turcesci, caus'a se trage inse chiaru din Casiovi'a. Tóte stradele erau implute de adoratori ai turciloru. Romaniloru si unoru oficiari din armata c. reg., carii nu au avutu atat'a „patriotismu" (???) de a illuminá, li s'au spartu ferestrele cu petrii, — totu asia s'a intemplatu si in Orade'a-mare, unde dupa „Nagyvárad" ferestrele palatului episcopescu gr.-cath. s'au spartu tóte, la care numitulu diuariu cu parere de reu intre altele se esprima ast-feliu: „Ce folosesce acuma déca acei'a cari afla placere in scandale au spartu ferestrile, si ce folosesce, ca gendarmeri'a a prinsu nenumerati (?) individi? Scandalulu s'a facutu si acuma nimicu nu 'lu mai póte face neintemplatu." Pompilie.

Noutati diverse.

— (Arme si fesuri turcesci confiscate la gar'a din Brasiovu.) Mare sensatiune a facutu in orasiulu nostru ordinulu ce l'a primitu in nóptea de Marti spre Miercuri unu batalionu din regimentulu alu 2-lea de aci se sté gatá se plece la momentu in secuime. Surprinderea a fostu si mai mare, candu s'a auditu, ca Miercuri diminéti'a au fostu confiscate la gar'a din Brasiovu vreo 15 ladi cu pusci de sistemulu nou si cateva ladi cu munitiune, destinate a fi transportate in Haromszék, si ca pornirea militiei de aci stá prin urmare in legatura cu acést'a confiscatiune. Vuetele cele mai sinistre se respandira si fantasi'a pacinicilor orasieni fù inca nutrita si prin impregiurarea, ca totuodata s'au aflatu la gara cateva collete cu fesuri turcesci. Va se dica armatur'a erá completa — turcésca. Ce destinatiune se fi avutu acele arme? Unora, cari suferu de o digestiune fórte neregulata si sunt torturati de visuri grele, li se parea ca si vedu vreo cateva mii de turci, incaltiati, imbracati, esindu cá din pamentu, aruncanduse peste granitia, nimicindu si taiandu tóta bas'a de operatiune a armateloru russo-romane, si o terribila icóna li se infaçisiá: ostile russe si romane ajunse intre doue focuri se lupta cu desperarea si se decidu, vediendu 'si peirea cu ochii, a intimpiná celu puçinu o mórte onorifica, aruncanduse de buna voia compania dupa compania in valurile Dunarii?! — Tablou! — Se trecemu inse la realitate, care constata, ca inca mai de multu au sositu ladi de aceste cu arme la gar'a de aci si s'au transportatu in secuime. Ladile s'au espedatu din Vien'a Burggasse Nr. 50 sub adress'a Horváth in Kézdi-Vasárhely si Hermann Schwarz in Kovászna si Mikóujfalu. Se dice, ca fiecare lada contienea 25 pusci sub declaratiunea: Fragmente de masina. Nu s'a aflatu inca, ca óre puscile sunt fabricatu englesu, séu chiaru din Cislaitani'a. Cu totulu se se fi confiscatu peste 6000 de pusci. Joi diminéti'a a plecatu batalionulu de sub comand'a majorului de Fin din regimentulu 2-lea „Imperatulu Alessandru" de aci la Kézdi-Vásárhely, si acestuia ei va urmá si unu escadronu din regimentulu de hussari stationatu in satele din giuru. Afara de aceste nu a mai strabatutu pana acuma in publicu nimicu, ce ar' poté se faca lumina asupra incidentului alarmantu din cestiune. Se vorbesce numai, ca multe ladi cu arme, munitiune si fesuri s'ar' fi mai confiscatu inca eri si alaltaeri pe la statiunile drumului de feru. — Suntemu curiosi ce va dice acuma la tóte aceste diuariulu secuiescu „Nemere", care nu potea dormi de fric'a „cóseloru". pe cari fantasi'a lui le nascocise, ca s'ar' aflá la iubitoriulu de pace popa romanescu din Sacele? —

— (Conferintia in folosulu ranitiloru.) Cetimu in „Romani'a libera: Unu eminentu barbatu de litere din Itali'a cunoscutu si in alte tieri, d. professoru G. Bonifacio, a sositu in capital'a nóstra. D-s'a va bine-voi se tiena o conferintia in favorulu ranitiloru romani. Conferinti'a va avé locu domineca in 18 Septembre in sal'a facultatii de dreptu dela universitate. D. Bonifacio va vorbi despre Alfieri.

Nr. 263—1877. 1—3

Concursu.

Pe bas'á budgetului preliminatu pe a. 1877/8 din partea adunarei gen. a „Associatiunei transilvane", tienute in Blasiu la 5—7 Augustu a. c. sub Nr. prot. XXXV si XXXVI se publica prin acést'a concursu la urmatóriele stipendie:

1. La unu stipendiu de 60 fl. v. a. destinatu pentru unu gimnasiastu din fundatiunea Galliana, cu aceea observare, cá, conformu litereloru fundationali, la obtienerea acestui stipendiu, ceteris paribus, va avé preferintia acel'a dintre concurenti, carele va dovedi in modu demnu de credintia, cumca se trage din famili'a fundatorelui si anume din famili'a „Popu si Antonu."

2. La 2 stipendia de cate 70 fl. pentru 2 teneri, carii cercetéza scól'a comerciale inferióre.

3. La 4 stipendia de cate 60 fl. pentru 4 ascultatori de pedagogia.

4. La 2 stipendia de cate 60 fl. pentru 2 elevi dela vreo scóla de agricultura din patria.

5. La unu ajutoriu de 20 fl. destinatu pentru unu gimnasiastu ori realistu, din fundatiunea repausatului studiosu de a V classe gimn. Emiliu Dionisiu Basiot'a Motiu Dembulu din Abrudu, cu aceea observare, ca conformu litereloru fundationale, la obtienerea acestui ajutoriu vor' avé preferintia studentii eminenti, nascuti in muntii apuseni ori in fostulu districtu alu Naseudului.

Terminulu concursului se defige pre **25 Octobre 1887** c. n.

Concurentii la amentitele stipendia au se-si substérna incóce concursele loru pana la terminulu susu-indigitatu, provediute cu atestatu de botezu si de paupertate, cumu si cu testimoniulu de pe semestrulu alu II-lea alu anului scol. 1876/7; ér' concurentii la stipendiale de sub p. 4 in speciale trebue se dovedésca, cumca au absolvatu celu puçinu scól'a elementaria, cumu si ca se pricepu in genere la portarea economiei, dupa cumu aceea e indatinata in tiér'a nóstra, pe lenga aceea, se fi ajunsu alu 16-lea anu alu etatiei.

Din siedinti'a ordinaria a comitetului
Associatiunei transilvane,
tienuta in Sibiiu la 15 Sept. 1877.

Iacobu Bolog'a m. p.
Pentru secret. II:
I. V. Rusu m. p.

Nr. 263—1877. 1—3

Concursu.

Pe bas'a budgetului preliminatu pe anulu 1877/8 din partea adunarei generale a Associatiunei transilvane, tienute in Blasiu la 5—7 Augustu a. c. sub Nr. prot. XXXVI se publica prin acést'a concursu la urmatóriele ajutória:

1. La 10 ajutória de cate 25 fl. v. a. destinate pentru sodalii de meseria, cualificati de a se face maiestrii.

2. La 28 ajutória de cate 12 fl. 50 cr., destinate pentru invetiaceii de meseria.

Terminulu concursului se defige pe **25 Octobre 1877** c. n.

Concurentii la amentitele ajutoria au se-si substérna incóce concursele loru pana la terminulu susu indigitatu, provediute: a) incatu pentru sodali, cu atestate de botezu si de portare morale, cumu si cu documentulu recerutu despre ace'a, cumca sunt cualificati de a se face maiestrii; ér' b) incatu pentru invetiaceii de meseria, se recere, cá concursele respective, pe lenga atestatu de botezu si de portare morale, se fia instruite si cu adeverintia dela maiestrulu respectivu, despre desteritatea si deliginti'a desvoltata in meseria, cu carea se ocupa.

Din siedinti'a ordinaria a comitetului
Associatiunei transilvane,
tienuta in Sibiiu la 15 Sept. 1877.

Iacobu Bolog'a m. p.
Pentru secret. II:
I. V. Rusu m. p.

Pretiurile piatiei

in 28 Septembre 1877.

	Hectolitre.	fl. cr.		Hectolitre.	fl. cr.
Granu	fruntea	8.60	Mazerea		8.50
	midiulocu	8.—	Lintea		7.30
	de diosu	7.20	Fasolea		6.—
Mestecatu		6.75	Cartofi		1.30
Secara	fromósa	5.60	Sementia de inu		—.—
	de midiulocu	5.30		1 Chilo.	fl. cr.
Ordiulu	frumosu	5.—	Carne de vita		—.32
	de midiulocu	4.60	„ de rimatoriu		—.48
Ovesulu	frumosu	2.70	„ de berbece		—.24
	de midiulocu	2.60		100 Chile.	fl. cr.
Porumbulu		4.40	Seu de vita prospetu		42.—
Meiu		6.—	„ „ „ topitu		——
Hrisca		—.—			

Redactoru respundietoriu si editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiu HENRICU.